

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Chronologiae Veteris Testamenti Accvratvm Examen
Augustißimæ, Invictissimæq[ue] Domui Austriacæ
Dicatvm**

Philippi, Henricus

Coloniae Agrippinae, 1637

4. De annis Tobiaë iunioris.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64340)

13.
H. Phil

Siron
vet. Tes

A 1
17

ET completis annis nonaginta noxem, in timore Domini, cum gaudio
eum. Ita Latinus: Hebraeus vero v. 15. mortuus est annorum 127.

QVÆSTIO IV.

De annis Tobia iunioris.

Tobias iunior natus ante captiuitatem 10. tribus.

1. CVM Salmanasar anno sexto Ezechia, exciso Israelis regno, abduceret, Tobias iunior iam natus fuisse videtur: Tobias dicitur per captiuitatem cum vxore sua & filio in captiuitatem deuenisse. Tob. 1. v. 11. licet enim suspicari quis posset, Tobiasi parentem quod prius in captiuitate fuisse, quam ei filius nasceretur, & cum se se transferret: planior tamen est sensus, quo plerique intelligunt. Niniuen transportatum, vt nusquam alibi prius domicillum figere perueniret. Itaque si Tobias iunior non nisi 59. annos in viuis fuisse Iosia vicissimum non pergit: quandoquidem ab anno sexto Ezechia vsque ad mortem eiusdem, sunt anni 24. quibus si 55. Manasse, Annus ex annis Iosia 18. addideris, conficies 99. Quanto vero ante annum Ezechia natalem iunioris Tobia postueris, tanto citius ante annum Iosia illius tibi signandus erit, si Latinum textum, de tota vita Tobia. Sin est autem vt Graeco fidem habeamus, mors Tobia iunioris, in latius differenda erit, nempe ad tertium circiter annum Sedeciae Iuda, vt ex quaest. praecedenti colligere licet.

mortuus ante 20. annum Iosia.

Vixit annos 99. aut 127.

2. Nonnulli, vt Serarius hic, q. 8. annos istos 99. textu Latino exponebat, Tobiasi sepultura euocant, rati iuniorem Tobiam, quando natus traxit fuisse 23 aut 24. annorum, vixisse cum parente annos 65. aut 66. vita functo 99. in totum 164. aut 165. Quae interpretatio detestatur Petauio videtur. Cum enim Scriptura hoc capite omnes annos Tobia vniam in summam contulerit, idem de iunioris aetate Latini fecisse videtur. Nec apparet ratio, cur potius a morte patris hi 99. annos putentur Tobia iuniori, quam ab obitu matris, aut locerum eius mentio proximè antecedit: idem enim incommodum sequeretur, si falsum esse in Graecis numerum 127. annorum Tobia iunioris ab sententia discedere esset animus, inquit Petauius, mallem 99. istos annos matrimonij numerare. Nimirum et atis anno 28. dicerem in Mesopotamiam sum iuniorem Tobiam, ac deinde 99. annos vixisse. Ita Graecis suffragantur pleret. Hæc ille, nec sine ratione. Sic enim tacitè Latinus de annis Tobia insinuat, quod disertè Graecus affirmat, nec adeo mirum foret, si quintam generationem filios filiorum suorum c. 14. v. 15. & audiuisset perditionem Ninives, vt ibidem in Graeco memoratur.

Obscuritas & difficultas huius Chronographiæ ex eo potissimum capite
notatur, quod in Græcis codicibus Tobias antequam moreretur, dicatur audiuisse
Nabuchodonosor & Assyros. Nabuchodonosor enim regnum adijt anno 4. Ioakim, cū
captiuitate vitulq; Tobias anni centum & quatuor circiter effluxissent, vt ex
his facile est intelligere. Ergo Tobias iunior prius obiit, quam de euerfa Ni-
niue certior fieret, si nonaginta solum & nouem annos in viuis fuit. Cui obscu-
rati pleriq; auctores vt lucem aliquā afferant Ninum sepius expugnatā notāt.

4. Torniellus ad an. m. 3371. n. 3. monet primò, Niniuen à Medis destructam
regnante Semiramide, vt tradit Diodorus Siculus lib. 3. de Antiquorum gestis.
Sub Sardanapalo euerfam ab Arbace Medorum Duce, & Belofo Baby-
loniorum Satrapa, vt refert idem Diodorus, Iustinus lib. 1. Euseb. in Chronico,
Orosius lib. 1. c. 19. & lib. 2. c. 2. S. Hieron. initio Com. in Amos, Beda de 6. æra-
tionis &c. Terrid, captam à Merodach anno regis Asarhadon vltimo, regnante
in Ierusalem Ezechia. Quam sententiā ait esse Iosephi lib. 10. Antiq. c. 3. Gene-
rardi lib. 1. Chron. Quard, deletam rursus à Ben-Merodach, tēpore Manassē.
Quard, deniq; subuersam ab illo Nabuchodonosore, qui an. 4. Ioakim regnare
cepit, quod etiā tradunt S. Hieron. & Rupertus Nahum 2. Theodoret. ibidem
Prologo. Hebræi in Seder cap. 14. Addit Torniellus Ninum etiam destru-
tam fuisse à Perseo Iouis & Danis filio, rursusq; à Cyaxare Medo, ex Hero-
doro, & Eusebio, quibus alij plerique assentiuntur.

5. Petauus lib. 10. cap. 3. ait Niniuen sepius quidem bello captam, & in ho-
mum potestatem redactam; euerfam tamen & dirutam bis tantummodo sus-
cipitur, quatenus ex sacræ prophetiæq; historiæ comparatione colligi potest:
primum eius excidium contigisse potito rerū Arbace, quando teste Diodoro,
terro & incendio vastata est; posterius à Cyaxare vel Nabuchodonosore illatū.

6. At quam ex his Niniues vastationē præsentit Tobias senior & iunior ante
suum obitū audiuit: Responder Torniellus illo an. m. 3371. n. 5. non posse auctore
Niniues interitus Niniues alium probabilius poni, quā Ben-Merodach. Id autem
Petauus explodit, & ait illorum Annalium historiā multis cōmentis ac diuina-
tionibus refertā esse, nullo auctore fingi, Ninū à Merodach Babylonis rege ex-
pugnatā, & Assyriorū imperio potitū. Imò Assyrios per illud tēpus dominatos
Chaldeis, tantū abesse, vt Chaldeis parerēt Assyrij. Enimvero ex ijs quæ suis lo-
cis de Nabopolassar, & Nabuchodonosore in medium artuli, existimo satis
querere Merodach & Ben-Merodach, à Mardokempado, & cæteris in Cano-
ne Mathematico recensitis non distingui.

7. Responder 2. Salius ad ann. m. 3377. nu. 19. Assuerum illum, qui Nini-
uen expugnasse dicitur fuisse Phraortem Cyaxaris parentem: ego verò non
ideo, qua ratione id probari possit. Nam præterquam quod cum temporibus
hæc

Græcus
mones dif-
ficulatem
Latino.

Quidam
putant Nē-
num quin-
quies de-
structam,
1.
2.
3.
4.
5.
6.

Quidam
sepius ca-
ptam, bis
dirutam.

Ben Me-
rodach
eam non
euerit
tempore
Tobias.

Neg. Phra-
ortem.

Uppi

ologia
lamenti

V

hæc assertio non congruat, Phraortes cum magna parte copiarum abest, ut eam expugnarit.

Reg. Nabuchodonosor. A. 1. regni sui.

8. Respondent quidam tertio hanc Niniues euerfionem Nabuchodonosori adscribendam: quorum nonnulli, in quibus Beda Ninum delentem anno primo Nabuchodonosoris, alij vt Serarius, Ribera, Cornelius, tertio aut vicefimo quarto.

Opinio Petauii.

9. Petauius hac quaestione egregiè ventilatâ, tandem concludit, Ninum à Cyaxare solum captam, ferro & incendio in ciues & tecta per hancq; perditionem à Tobia iuniore auditam: postea vero à Nabuchodonosore dirutam, idq; tanto ante Nahum vaticinatum esse, & post illum Tobiam.

Opinio Ausonii.

10. Equidem omnibus perpensis opinor in primis probabilem esse computum, qui 97. annos Latino textu signatos putant esse totius regni Tobia. A deposita apud Gabelum pecunia vsque ad iunioris Tobiam regnum ex Hebræa lectione anni 20. enumerantur, nec improbabile est cum sponsus esset, fuisse annorum circiter 24. ita vt ante decem annos duccionem, biennio propè natus fuerit. Quæ ratione vita illius ad annum decimum Iosia prorogabitur, quo tempore Cyaxares rerum eius potiebatur. Nam Astyagem filium & successorem eius annos 38. regnasse constat, quem regno exiit Cyrus anno 1. Olympice Christi æram 530. vt alibi declaratum est. His adde annos 35. Astyagæ ascendes ad annum ante Chr. 594. in quem mihi incidit annus octauus regni Cyaxaris, vt Iosia, Diodoro constat, facile ante annum 16. Iosia regnum Ninum viuentem adhuc Tobia iuniore, cæperit euertere.

Obiectio.

11. Dices: annus primus Nabuchodonosoris in quartum Iosia quomodo igitur sub Iosia dici potest, Nabuchodonosor cum Cyaxare uen expugnasse? Respondet Petauius Ninum à Cyaxare captam Iosia statam, viuentem & inaudientem Tobia iuniore; eo mortuo postea euerditus à Nabuchodonosore, vt paulo ante referebam.

Resp. 1.

12. Respondet Petauius Ninum à Cyaxare captam Iosia statam, viuentem & inaudientem Tobia iuniore; eo mortuo postea euerditus à Nabuchodonosore, vt paulo ante referebam.

Resp. 2.

13. Respondet Petauius Ninum à Cyaxare captam Iosia statam, viuentem & inaudientem Tobia iuniore; eo mortuo postea euerditus à Nabuchodonosore, vt paulo ante referebam. Respondet Ausonius, Nabuchodonosorem, senio rem siue Nabopolassarum, qui annos viginti vni ab antiquis traditur. Verum id non conuenit illi calamitati, quam Cyaxar tulit Nino, post annos 28. quibus Asiam Scythia sibi subiectam habere forte deerit qui dicat, Nabuchodonosorem Magnum à parente mortuo auxilij Cyaxari præsto fuisse, annis aliquot prius quam mortuo patris regnâ anno 4. Ioakim adiret, & sic fieri potuisse, vt iunior Tobia huiusmodi nuncium acciperet. Sed hæc etiam suspicio imbecillitas est, quia prius Cyaxares Scythias debellatis, Ninum destruxit, quam Nabuchodonosor functo Chaldaeis Magnus Nabuchodonosor imperaret.

P.
H. Phil

Siron
Tos

A 1
17

12. Iosephus illo lib. 10. cap. 3. cum de morbo & curatione regis Ezechiaæ a-
gret. circa, inquit, eadem ferme tempora imperium Assyriorum per Medos dissolui conti-
gi, de quo dicemus alibi. Capite autem sexto, aucturus de pugna, qua Iosias vulne-
ratus occubuit, Nechatos, ait, Aegypti rex, magnis delectibus habitis, copias ad Euphra-
tem duxit, contra Medos & Babylonios, qui Assyriorum imperium euerterant. Quibus
verbis nonnulli existimant, Iosephum ad Diodori historiam respexisse, qui Ni-
niven ab Arbace, & Belofo Babylonio expugnatam tradit, ante annos ferè 150.
quam Ezechias regnaret, ut vult Petavius, & simul ad Cyaxarem alluisse, qui
cum Nabuchodonosore, eandem Niniven utcumque restauratam simili cala-
mitate attriuit: sed Iosephum vnam è duabus cladem conflasse, ac magnum
proinde parachronismum admisisse. Quicquid sit, non videtur Ezechiaæ tẽpo-
re Assyriorum imperium à Medis & Babylonijs euersum: fieri tamen potuit,
irruente Iosia prius à Cyaxare & Babylonijs vincerentur Assyrij, quam po-
ster ab Nabuchodonosore extremam cladem sentirent Ninivita. Sicut enim
Scribo sub initium lib. 16. narrat, post euerfos (ab Arbace) Syros, Ninum exemplo de-
struam, ita tempore Cyaxaris, citius ijdem Assyrij iustus de principatus fastigio
destruam potuerunt, quam rediuiua Ninus penitus deleteretur.

13. Si Nabuchodonosor circa annum 24. regni sui Niniven evertit, id in-
quire nõ potuit iunior Tobias, siue 99. tantum, siue 127. annos inter mortales
vixit: neque enim tunc Cyaxares, sed filius eius Astyages Medis imperitabat,
Cyaxare iam pridem mortuo.

14. Quæ omnia vt clarius pateant, aliquid lucis ex Herodoto, de Medo-
rum regibus petendum est. Is autem libro 1. tradit Phraortem, cum Niniven
obli deret, ibi cum magna copiarum parte obrutum interiisse, Cyaxarem pater-
nam cladem vltorum bello Assyrios petiisse, ij que ingenti prælio superatis,
munitas Ninum ob sidione cinxisse, sed à Scythis longè late que effusis, oppressum
deuictum fuisse, tum post annos duodeciginta, quibus Scythæ Asiam im-
petio presserant, pristinum recuperaisse principatum, Niniven vastasse, Asiam
que vniuersam præter Babylonem, in suam potestatem rede gisse.

15. Vnde pater bis caelos à Cyaxare Assyrios. 1. quando ab illo necem pater-
nam vltiscente, superati sunt, eo ferè tempore, quo Scythæ Asiam inuaserunt,
irruente apud Babylonios Nabuchodonosore ieniore. 2. quãdo post 28. annos
pater ex Asia Scythis, Cyaxares Niniven vastauit, cum Magnus Nabuchodo-
nosor Nabopolassarõ successisset, & fortè Astyages à parente suo in imperij
confortium adscitus esset. Quo respexisse videtur S. Hieronymus præfatione in
Ieremiam, dum ait. Et reuera, quantum ad historias tam Hebræas, quam Græcas
pertinet, & maximè Herodotum, legimus Niniven regnante apud Hebræos
Iosia, & Astyage rege Medorum fuisse subuersam. Ex quo intelligimus primo

Castigatur Iosephum.

Anno 24. Nabuchodonosoris in obitibus Tobias 16. nior.

Assyrij à Cyaxare vici.

Quomodo ab Astyage Ninus capta dicitur.

ippi

ologia
lamenti

V

Quæst. Chron. P. 3.

rem-

tempore ad Ionæ prædicationem, a cæta pœnitentia, Ninivitas veniant
 tos: postea verò in pristinis vitijs perseverantes, Dei in se provocati
 tiam. Hæc ille. Quæ sic accipi possunt, ut Ionia regnante subverti com-
 niuita à Cyaxare, adeo ut licet Cyaxares cum Scythis per annos 12
 tur: Assyrij tamen vires suas non restauraverint, sed tandem elapsis
 Astyage vel pro, vel cum parente rem gerente, Magnoque Nabucho-
 re, auxiliante, Ninus evertetur.

*Eclipsis so-
 lis notat
 bis.*

16. Nec abs re fuerit, oculum ad eam Solis eclipsin convertere, quæ
 lere prænunciata, sub Cyaxare visa est, anno 6. belli inter ipsum &
 Lydium Cræsi parentem gesti. Dicitur ea Solis defectio repentina
 ductione, tantum terrorem copijs dimicantibus iniectisse, ut à pugna
 rent, pacem inirent, fœdusque nova regiarum nuptiarum adfirmare
 Ariene Aliatis filia, Astyagi Cyaxaris filio nuptui data, idque apud
 Cilicis, & Labinitij Babylonij, siue Nabuchodonosoris, ut patet
 Magni, sed necdum imperantis. Hanc eclipsin magna solertia veterum
 stri temporis Mathematici, ut præter alios latè explicat Petavius lib. 2.
 Vbi bene notat primo, hoc (aut simile) Solis deliquium à Plinio lib. 2.
 ferri quidem ad annum 4. Olymp. 48. Urbis verò 170. eos tamen
 nisi ex parte inter se congruere: siquidem desinente isto anno 4. Olymp.
 inijt annus Urbis 170. ut nostræ tabulæ ostendunt. Quo tempore
 tuo Cyaxare regnabat Astyages. Notat secundò, vitium irrepositum
 Chronicon ad Olymp. 48. & 49. vbi prius Solis defectio, deinde
 Aliatten & Cyaxarem diuerso anno signantur, cum tamen eclipsin
 nam diremerit.

*Quoto an-
 no ante
 Christum
 accidit.*

17. Omisissis autem cæteris, quæ accuratè ex varijs authoribus refer-
 minat ibidem Petavius, probabilis mihi videtur ipsius calculatio, quæ
 larem defectum reuocat ad annum ante aram Christi 597. Iulij
 anni 4. Olymp. 45. Tunc enim & Cyaxares Medis, & Aliattes Lydijs
 Cyaxari successit Astyages post triennium, anno ante Chr. 594.
 35. ante primordia Cyri.

*Caluissus
 refutatur.*

18. Caluissus in prima editione hanc eclipsin notat, sub initio
 lymp. 43. die 30 Iulij, feria 4. fluente anno ante Christi epocham 607.
 editione deterius calculos reposuit, dum eodem anno, quo vitium
 defectio, ait aram Olympiadem 43. Iulij 26. feria 7. Nam in
 quamlibet Olympiadem semper incidere in cyclum Solis, vel 2. vel
 14. vel 18. vel 22. vel 26. Ista vero eclipsin facta est corrente cyclo Solis
 itaque præcedenti Olympias 43. celebrata est cyclo Solis 28. quo
 in feriam 6. incurrit, anno ante Christum 608.

19. Ex hac porro eclipsi solum colligimus circa hæc tempora, Cyaxarem fortasse, & cladem, quam teste Herodoto idem Cyaxares ante Scytharum in Asiam irruptionem Assyrijs intulit, potuisse à iuniore Tobia inaudiri, quamvis præ illius Periodus 99. annis circumscripta fuerit,

20. Quod autem nostra hæc tempestate, annus quo Sardanapalus interire non habeatur compertus; mirum non est, cum ante tot sæcula visus fuerit Antiocholeas dubitare, num reuera casus ille, qui de Sardanapalo memoratur, præquam contigerit. Sic enim de eo scripsit 5. Polit. 10. *Videns quidem Sardanapalæ inter mulieres pensa diuidentem; si modo hæc fabula vera fuit. Et si non in illo, attamen in alio verum esset.*

21. Denique, ut quæ hætenus late disputata sunt, in pauca conferam; *Arbitror primo*, fieri potuisse ut Tobias iunior ante suum obitum audiret eam victoriam, quam Cyaxares de Assyrijs tetulit sub Iosia ante irruptionem Scytharum in Asiam, quamvis ipse Tobias non nisi annos 99. vixerit, & hæc victoriam dici posse interitum Niniues inchoatè, ut aduertit Cornelius Nepos 2. & iam dicebam num. 15. Itaque probabile est, quod Serarius, Sallustius, Petavius docent, videri Tobiam istum, biennio ante captiuitatem 10. triennio hæc anno 4. Ezechiæ natum; obiisse circa annum Iosia 16. aut 17. putant Serarius & Sallustius. Sic natalis huius Tobia mihi incidere circa annum 726. ante æram Christi, obitus circa 627. Petavius eum natum arbitratur anno Periodi Iulianæ 3991. qui fuit ante Christum 723. mortuum anno Periodi 4092. tempore ante Christum 622. Opinor *secundo* etiam probabile esse 99. annos textum Latino collectos supputari, à nuptijs Tobia, quas celebrauerit annos 28. natus, & audire potuisse interitum Niniues, non tantum inceptum, sed etiam completum ante annum octauum Sedecia. Qua ratione textus Latinus cum Græco, salua vtriusque veritate conciliatur. Sed tunc ortum Tobia referrem ad annum circiter 730. mortem ad 603. Vtra harum opinionum alteri præferenda sit, Lectoris iudicio relinquo.

Vide quæstiones in Prophetiam Ione.

*Quando
Cyaxares
florauit.*

*De Sarda
napalo dicit
bitavii A.
ristoteles.*

*Chrono
saxie vixit
iunioris
Tobia.*

ippi

ologia
tamenti

V